

<p>Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 19/06/2019 tarih ve E:2018/142, K:2019/3130 sayılı kararı:</p>	<p>The decision of the Council of Chambers of Administrative Matters dated 06/19/2019 and numbered E:2018/142, K:2019/3130</p>
<p>“Kariye Camii Şerifi, Osmanlı Devleti döneminde özel hukuk hükümlerine göre vakfedilmiş, mazbut Fatih Sultan Mehmet Vakfına ait hayrat taşınmazlardandır. Hayrat taşınmazlar; ibadethane, hastahane ve aşhane gibi doğrudan doğruya hayır hizmetlerinin ifası için kurulmuş olan vakıfların taşınmazlarıdır ki; bu taşınmazlar gerek mülga 2762 sayılı Vakıflar Kanunu, gerekse halen yürürlükte olan 5737 sayılı Vakıflar Kanunu hükümleri uyarınca kamu malı niteliğindedirler. Dolayısıyla, bunlar hakkında, esas itibariyle, özel mülkiyet hükümleri tatbik olunamaz. Hayrat malları satılamaz, rehin edilemez, haciz olunamazlar, bunlar için ne mülkiyete, ne de irtifak haklarına ilişkin kazandırıcı zamanaşımı hükümleri uygulanamaz. Zira, bu mallar hiç bir kişinin özel mülkiyetinde olmayıp, kamunun kullanımına ve istifadesine tahsis edilmişlerdir. Hayrat taşınmazlar, mülga 2762 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 10. maddesi ile halen yürürlükte olan 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 15 ve 16. maddelerinde öngörülen hükümler hariç olmak üzere vakfın belirlediği kullanım şekli dışında bir kullanım amacına tahsis edilemez. Bu itibarla, mülga 2762 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 10. maddesinde öngörülen durum ortaya çıkmamış olmasına karşın vakfedenin, taşınmazın ilelebet cami olarak kullanılması yönündeki iradesini ve tahsisini ortadan kaldıracak şekilde alınan dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı, metni yukarıya alınan ve vakıf senedi hangi tarihte düzenlenmişse o tarihteki mevzuatın uygulanacağını hükme bağlayan 864 sayılı Kanunun 1 inci maddesine aykırıdır. Bu hukuka aykırılıktan olsa gerektir ki, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı alınmadan önce Maliye Bakanı tarafından Başbakanlığa gönderilen görüş yazısında; ‘Bu itibarla, Milli</p>	<p>“The Honorable Kariye Mosque is an immovable charity endowed in the Ottoman period pursuant to private law provisions to the <i>mazbut</i> Fatih Sultan Mehmet Waqf. Immovable charities [tr. <i>hayrat</i>] are immovables of <i>waqfs</i> which have been established to provide direct services for the public good such as places of worship, hospitals, and kitchens, and these immovables are regarded as public property according to the provisions of both the repealed Waqf Law numbered 2762 and the in-force Waqf Law numbered 5737. Therefore, in essence, private ownership laws are inapplicable to them. Immovable charities cannot be sold, pledged, confiscated, and no statute of limitations granting proprietary interests thereon can be instituted. For these properties are not under the private ownership of anyone, they are assigned to public use and benefit. Immovable charities cannot be assigned a purpose other than the one determined by the <i>waqf</i>, except for the provisions in Article 10 of the repealed Waqf Law numbered 2762 and Articles 15 and 16 of the Waqf Law numbered 5737.</p> <p>Thus, the disputed Cabinet Decision, made without the rise of a situation foreseen in Article 10 of the repealed Waqf Law numbered 2762, which disregards the intent and assignment of the endower that the immovable be used as a mosque perpetually, is in violation of Article 1 of Law numbered 864, quoted above, which provides that the law at the time of the issuing of the <i>waqf</i> charter shall be applicable law. Before the disputed Cabinet Decision was made, in an opinion letter sent from the Minister of Finance to the Prime Ministry, perhaps in anticipation of this legal violation, it was stated that “Therefore, the enactment of the draft bill being prepared by the Ministry of Education is awaited,” and the Cabinet Decision was made with reference to</p>

Eğitim Bakanlığınınca hazırlanmakta olan kanun tasarısının işlemleri biterek yürürlüğe gireceği zamana intizaren ...' ifadesine yer verilmiş, daha yürürlüğe girmemiş bir kanuna atıfla Bakanlar Kurulu Kararı ihdas edilmiştir. Dava dosyası Danıştay Altıncı Dairesinde iken Dairece 21/04/2010 tarihli ara kararla idareye 'dava konusunu oluşturan mevzuat hükümleri' sorulmuş olmasına karşın, idarece hiçbir yasal dayanak gösterilmemiştir. Hayrat vakıflarının temel özelliği bunların amaç dışı kullanımlara karşı üçüncü kişiler yanında, bizzat Devlet'e karşı da korunmuş olmasıdır. Bu vakıfların Devlet'in koruması altında olması, Devlet'in istediği zaman ve istediği şekilde vakıf malları üzerinde tasarrufta bulunması anlamına gelmez. Devlet, sadece vakıf malların amacı doğrultusunda kullanılmasını teminen, kendisine emanet edildiği varlık konumundadır. Bir düzenleme ile olsa bile hayrat vakıfların, başka bir amaca özgülenmesi, hukuka aykırı olacaktır. Öte yandan, Bakanlar Kurulu Kararı alınırken işlem tarihinde yürürlükte olan 2762 sayılı Vakıflar Kanunu'nun öngördüğü şartlara uyulmamıştır. Yukarıda sözü edilen mülga 864 sayılı Kanun hükümleri bulunmasa bile, işlem tarihinde yürürlükte bulunan mevzuatın öngördüğü şartlar, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı alınırken; 05/06/1935 tarihinde çıkarılan 2762 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 10. maddesinde yer alan; 'Tahsis edildikleri maksada göre kullanılmaları kanuna veya amme intizamına uygun olmayan veyahut işe yaramaz bir hale gelen hayrat vakıflar, idare meclisinin teklifi ve Bakanlar Heyetinin kararı ile mümkün mertebe gayece aynı olan diğer hayrata tahsis edilebileceği gibi bu kabil hayrat ayın veya para ile değiştirilerek elde edilecek ayın veya para dahi aynı suretle diğer hayrata tahsis olunabilir.' hükmüne, uygun hareket edilmemiştir. Aynı hüküm halen yürürlükte olan 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 15. ve 16. maddelerinde yinelenmiştir. Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı ise; Kanunda öngörülen şartlardan hiç

a law that had not yet been enacted. When the Respondent government agency was asked of the legal framework governing the dispute, through an interim decision dated 04/21/2010 by the Chamber as the case was before the Sixth Chamber of the Council of State, it had been unable to point to any laws.

The foundational quality of a *waqf's* immovable charities is that they are protected from out-of-purpose use against third persons as well as the state itself. That these *waqfs* are under the protection of the state does not mean that the state may dispose of *waqf* properties whenever and as it pleases. The state is merely an entity to whom *waqf* property is entrusted to ensure that the property is used only in line with its purpose. The assignment of immovable charities for another purpose, even if through an administrative decision, would be unlawful.

Further, when the Cabinet Decision was being made, the stipulations of the Waqf Law numbered 2762 in force at the time were disregarded. Even in the absence of the provisions of the aforementioned repealed Law numbered 864, as the Cabinet Decision was being made, the stipulations of the legal framework in force at the time of the decision and Article 10 of the Waqf Law enacted on 06/05/1935 and numbered 2762 providing: 'Those *waqfs* whose use for their established purposes contravenes law or public policy or have become useless can be assigned to other establishments or can be traded with money or tangible property upon the offer of the *waqf* board of directors and decision of the cabinet,' were disregarded. The same provision is still reiterated in Articles 15 and 16 of the Waqf Law in force numbered 5737.

Yet the disputed Cabinet Decision has been made without satisfying any of the conditions set out by the Law and neither have procedural requirements been followed. For there is no illegality or contravention to public order in Kariye Mosque's use as a mosque, and

birisi gerekleşmeden alınmış, gerekli Őekil Őartlarına da uyulmamıştır. Zira; Kariye Camiinin, cami olarak kullanılmasında kanuna ve kamu dzenine aykırılıktan sz edilemeyeceği gibi, Bakanlar Kurulu kararına altlık oluşturmak zere, Vakıflar Genel Müdürlüğü İdare Meclisinin herhangi bir teklifi bulunmamaktadır. Öte yandan yapılan tahsis; bir ibadethanenin depo ve müze olarak kullanılması amacına matuf olup, yukarıdaki Őartlar var olsa bile, dava konusu işlemi maksat yönünden açıkça sakatlamaktadır. Belirtilen nedenlerle, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı, yetki, Őekil, sebep, maksat yönlerinden hukuka aykırıdır.”

there is no decision by the Board of Directors of the Directorate General of Foundations upon which the Cabinet Decision could have been based. Moreover, the assignment concerns the use of a place of worship as a museum and a museum storage site, which, even if all other conditions were satisfied, renders the disputed Decision manifestly unlawful because of its purpose.

For the foregoing reasons, the disputed Cabinet Decision is unlawful from the standpoints of its [lack of] authorization, form, reasoning, and purpose.”